

Zamarte

(Woj. Kujawsko-Pomorskie)

Kościół pw. Narodzenia NMP

Sanktuarium MB Szkaplerznej

Opis kościoła:

Jacek i Maria Łempiccy, *Święci w Polsce i ich kult w świetle historii*, Kraków 2008, str. 1005
lub: Zamarte

http://sancti_in_polonia.wietrzykowski.net/5.4.html

KOŚCIÓŁ I KLASZTOR
KARMELITÓW BOSYCH
PARAFIA NARODZENIA
NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY
W ZAMARTEM

MSZE ŚWIĘTE:

NIEDZIELE I UROCZYSTOŚCI: 7.15, 9.00, 11.00
W DNI ODPUSTU (16 LIPCA I 8 WRZEŚNIA) 12.00
DNI POWSZEDNIE: 8.30, 18.00

ŚRODY nabożeństwo do MB Nieustającej pomocy (przed Mszą św. o godz. 18.00) wyjątek – pierwsza środa miesiąca - Msza św. (18.00) i nabożeństwo do św. Józefa	NIEDZIELE Nieszpory niedzielne i godzinna Adoracja Najświętszego Sakramentu 16.00	SZESNASTY DZIEŃ MIESIĄCA Msza św. (18.00) i nabożeństwo ku czci Matki Bożej Szkaplerznej	MIESIĄC MAJ nabożeństwo majowe ku czci Matki Bożej (po Mszy św. o godz. 18.00)
CZWARTKI nabożeństwo do Miłosierdzia Bożego (przed Mszą św. o godz. 18.00) wyjątek – pierwsze czwartki miesiąca – Msza św. (18.00) i nabożeństwo pierwszoczwartkowe (o powołania)	PIERWSZE PIĄTKI MIESIĄCA Msza św. (18.00) i nabożeństwo pierwszopiątkowe	NIEDZIELA OKOŁO 25 DNIA MIESIĄCA (oprócz okresu wielkopostnego) nabożeństwo Drogi Betlejemskiej (16.15)	MIESIĄC CZERWIEC nabożeństwo czerwcowe ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa (po Mszy św. o godz. 18.00)
	PIERWSZE SOBOTY MIESIĄCA Msza św. (8.30) i nabożeństwo ku czci Niepokalanego Serca Maryi	PIĄTKI WIELKIEGO POSTU Droga Krzyżowa (17.15)	MIESIĄC LISTOPAD różaniec w intencji zmarłych polecanych w Zadużkach (o godz. 17.30)
		NIEDZIELE WIELKIEGO POSTU - Gorzkie Żale (16.15)	MIESIĄC PAŹDZIERNIK nabożeństwo październikowe (różańcowe) (po Mszy św. o godz. 18.00)

Sanktuarium Maryjne w Zamartem

Źródło: Sanktuarium Maryjne w Zamartem, ks. Jacek Halman, Borowy Młyn 2009

HISTORIA

Pierwsze wzmianki od miejscowości Zamarte (Jacobsdorf) pojawiły się w 1354 roku. Początki miejscowego sanktuarium maryjnego wiążą się z osobą krzyżackiego mnicha-rycerza Jobsta, który na początku XV w. Piastował Urząd komtura człuchowskiego zamku. Według przekazów, po bitwie pod Grunwaldem kazal on kaplicę dla słynącej cudami figurki. Gotycką kaplicę pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny wymurowano w latach 1415-1416. Z XVIII wiecznej relacji zawartej w kronice klasztoru opisano, że była to murowana budowla z drewnianą więz. Należy przypuszczać, że przetrwała ona do 1766r. w którym położono kamień węgielny pod nowy, obecnie istniejący kościół.

Zamarte należało pierwotnie do parafii w sąsiednich Niwach (dekanat człuchowski w archidiecezji kamieński, a od 1617r. po pożarze kościoła w Niwach, do Ogorzelln. Parafię Zamarską ustanowiono w 1929r.

Już w 1416r. do Zamartego zaczęli przybywać pielgrzymi z okolic. Rzesze pątników przyciągały odpusty na święta Matki Boskiej. Najstarszy i najliczniej odwiedzany z okazji Narodzenia Marii Panny (8 XII) celebrowany jest na mocy przywileju papieskiego z ok. 1650r. W XVIII w. do Zamartego sprowadzono bernardynów. Fundatorem założenia klasztornego był Jan Michał Grabowski. Budowę kościoła rozpoczęto od budowy krypt grobowych. Konsekracji kościoła dokonał sufragan chełmiński w lipcu 1780r.

W czasie budowy świątyni architekci wzorowali się na barokowej świątyni Jezuitów w Chojnicach. Prace budowlane wewnątrz wykonywali rzemieślnicy z Czech, którym kościół zawdzięcza swój niepowtarzalny rokokowy wygląd.

W latach 1826 - 1994 zabudowania klasztorne pełniły funkcję zakładu emerytalnego dla starszych i chorych kapłanów diecezji chełmińskiej.

FRAGMENTY ZABYTKOWEGO WNĘTRZA

Ołtarz Matki Bożej Częstochowskiej z II połowy XVI w. uważany za cudowny zasłaniany jest w dni powszednie obrazem przedstawiającym św. Bonawenturę. Ołtarz Matki Bożej Szkaplerznej to prawdopodobnie najważniejszy obraz dla opiekującego się zabytkowym zespołem klasztornym Zakonem Karmelitów Bosych. Barokowe, bogato zdobione organy, które zostały zbudowane w 1774r. przez nieznanego z nazwiska organmistrza z Kamienia Krajeńskiego.

Rokokowe konfesjonały; Portrety i nagrobki fundatorów i dobrodziejów, m.in.: płyta nagrobna z herbem Goetzendorf - Grabowskich przed wielkim ołtarzem i umieszczona na ścianie tablica z łacińskim napisem, kryjąca urnę z sercem J. M. Grabowskiego. Freski przedstawiające m.in.: „Ofiarę Melchizedeka i Abrahama”, „Franciszka i Maryję”, „Nawiedzenie św. Elżbiety”, „Tryumf Maryi”, „Naukę św. Franciszka z Asyżu”, cnoty kardynalne, grzechy główne. Wykonawcą malowideł był Pascalis Wolos, który oprócz prac nad polichromią, malował i złocił ołtarze.

LEGENDY I Tajemnice

W podziemiach kościoła znajdują się grobowce dawnych właścicieli Zamartego - Grabowskich.

Legenda głosi, że po śmierci Tadeusza Wollschlager z Coldanek, pochowanego w podziemnej krypcie zamarskiego kościoła, w klasztorze zaczęły się dziwne rzeczy. Drzwi otwierały się same, nieoczekiwanie i szybko zaczęli umierać dalsi członkowie rodziny zmarłego. Rodzina Tadeusza uznała, że jest on wampirem, który nie zazna spokoju dopóki wszystkich nie pociągnie za sobą. Rozwiązaniem miało być obcięcie głowy zmarłego, a zadanie to miał wykonać najmłodszy z rodziny. Otwierając grobowiec zgasała świeca. Mnich, który zaprowadził Józefa do krypty uciekł, ten natomiast dokończył zadanie. Od tej pory w klasztorze nikt już nie straszyl...

LEGENDA O FIGURCE MATKI BOSKIEJ

„Według legendy znalazł figurkę M. Boskiej po raz pierwszy pasterz, który dał ją dzieciom do zabawy. Zginęła im jednak, a znalazł ją znów inny wieśniak. Gdy dowiedział się o tem Potulicki, właściciel Zamartego, oddał figurkę oo. Augustianom w Chojnicach. Po niejakiem czasie po raz trzeci ukazała się w Zamartem, lecz w jasności wielkiej na drzewie w pobliżu miejsca, gdzie dziś stoi kościół. Zapytywani oo. augustianie nie umieli dać odpowiedzi, w jaki sposób figurka u nich przechowywana zaginęła. Dla mieszkańców wsi natomiast był to dowód oczywisty, że M. Boska chce pozostawać w Zamartem. Od umieszczenia figurki na ołtarzy, czego dokonano ogromnie i uroczyście, zaczęło to miejsce słynąć cudami. Wota dziękczynne przez wiele lat składane za cudowne uleczenie, obudziły pożądanie złodziei, którzy postanowili unieść z kościoła ołtarzyk srebrny wraz cennymi wotami. Lecz według legendy, nie dopuściła N.M. Panna do zniszczenia swego wizerunku. Dziwną siłą powstrzymani, błądząc i długo nie mogąc znaleźć drogi, porzucili złodzieje figurkę, zniszczywszy tylko ołtarzyk, lecz w następnej miejscowości zostali schwytani (-) Zmuszeni do powrotu odszukali miejsce, gdzie figurkę porzucili. Choć był listopad, znaleźli ją stojącą na świeżej trawie, na drodze do Blumfeldu (red. Niwy). W miejscu tem postawił Andrzej Grabowski, kasztelan chełmiński, murowaną Bożą mękę.”

„Ziemia”, nr XII 1927

Kościół z XVIII w. Bernardyni.

• Polichromie z XVIII w.:

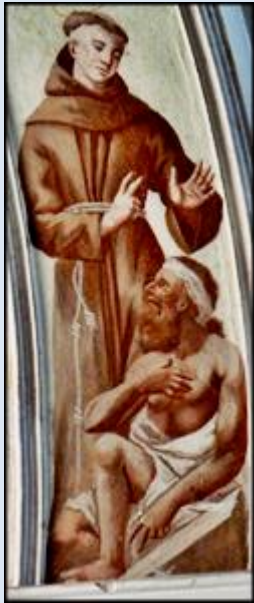
Strona pd.:

- Andrzej Conti;
- Pacyfik z Nowary;
- Piotr Regalado;
- Franciszek Solano

Strona pn.:

- Jakub z Marchii;
- Szymon z Lipnicy;
- Andrzej Caccioli;
- Gabryel Ferreti

LEGENDY I TAJEMNICE

zdjęcia: Jan Nitecki